USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Milana Chmelíčka a soudců JUDr. Ivy Březinové a Mgr. Martina Jachury ve věci

žalobce: **M.B.**, narozený dne xxx
bytem xxx
zastoupená obecným zmocněncem Mgr. Z.B.
narozený dne xxx, bytem xxx

proti
žalované: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti**, IČO 00025429
sídlem Vyšehradská 427/16, 128 00 Praha 2

o zaplacení 113 264 Kč s příslušenstvím

o odvolání žalobce proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 22. 2. 2022, č. j. 20 C 102/2017 - 256

takto:

I. Usnesení soudu I. stupně se **potvrzuje**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění

1. Napadeným usnesením soud I. stupně zamítl návrh žalobce ze dne 1. 10. 2021, doručený soudu dne 4. 10. 2021, na zrušení usnesení soudu I. stupně ze dne 14. 2. 2019, č. j. 20 C 102/2017 - 147.

2. Posledně uvedeným usnesením byl žalobce vyzván k zaplacení soudního poplatku za dovolání žalobce proti usnesení zdejšího odvolacího soudu ze dne 26. 8. 2018, č. j. 16 Co 311/2018 - 123, kterým bylo potvrzeno usnesení soudu I. stupně ze dne 27. 8. 2018, č. j. 20 C 120/2017 - 112, o zastavení odvolacího řízení proti rozsudku soudu I. stupně ze dne 21. 2. 2018, č. j. 20 C 102/2017 - 91, pro nezaplacení soudního poplatku za toto odvolací řízení. Po zaplacení uvedeného soudního poplatku Nejvyšší soud usnesením ze dne 30. 9. 2020, č. j. 30 Cdo 2714/2020 - 219, zrušil usnesení o zastavení odvolacího řízení č. j. 20 C 120/2017 - 112 a 16 Co 311/2018 - 123. Následně odvolací soud rozsudkem ze dne 12. 10. 2021, č. j. 16 Co 94/2021 - 244, potvrdil rozsudek soudu I. stupně č. j. 20 C 102/2017 - 91 a rozhodl, že žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů odvolacího a dovolacího řízení. Podle odvolacího soudu byl sice žalobce úspěšný v dovolacím řízení, ovšem pro vrácení soudního poplatku za dovolání nejsou splněny předpoklady, neboť i pro tyto náklady je rozhodující úspěch ve věci podle § 142 odst. 1 zák. č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), a žalobce je tedy nese sám.

3. Soud I. stupně k tomu odkázal na § 12 zák. č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Návrh žalobce podle soudu I. stupně není důvodný, neboť usnesení soudu I. stupně ze dne 14. 2. 2019, č. j. 20 C 102/2017 - 147, bylo vydáno v souladu s Položkou 23 bodu 2 Sazebníku, který tvoří přílohu k posledně uvedenému zákonu. Žalobcem uváděná judikatura se vztahuje k osvobození odvolání proti rozhodnutím vydaným podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále jen „OdpŠk“), dovolání v těchto řízeních je však zpoplatněno podle Položky 23 Sazebníku, která obsahuje odlišnou úpravu soudního poplatku oproti odvolání. Soudní

Shodu s prvopisem potvrzuje B. Ch.

poplatek byl proto předepsán správně v souladu se zákonem, což mohlo být žalobci zřejmé z rozsudku odvolacího soudu ze dne 12. 10. 2021, č. j. 16 Co 94/2021 - 244, podle kterého nelze žalobci náhradu nákladů dovolacího řízení přiznat.

4. Proti tomuto usnesení podal žalobce včasné a přípustné odvolání, ve kterém poukázal na vybrané závěry uvedené v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2020, č. j. 30 Cdo 2714/2020 - 219, podle kterých se řízení o náhradě újmy podle OdpŠk, která byla v prvním stupni zahájená před 30. 9. 2017, osvobozují podle čl. VI/ zák. č. 296/2017 Sb. společně s řízeními uvedenými v § 11 odst. 3 zákona o soudních poplatcích. Z napadeného rozhodnutí podle žalobce nevyplývá, v čem spočívá věcný rozdíl a důvod odlišného posuzování osvobození žalob a odvolání oproti zpoplatnění dovolání ve věcech podle OdpŠk. Poukázal, že žaloba byla podána před účinností zák. č. 296/2017 Sb. k 30. 9. 2017, odvolání bylo podáno po tomto datu a v době podání žaloby ve věci podle OdpŠk požíval návrh ve věci samé v I. stupni, odvolání i dovolání věcné osvobození od soudních poplatků podle § 11 odst. 1 písm. g/ a § 11 odst. 3 písm. b/, e/ zákona o soudních poplatcích. Podle čl. VI/ zák. č. 296/2017 Sb. by toto věcné osvobození mělo nadále trvat, což má podle žalobce podporovat též usnesení Nejvyššího soudu č. j. 30 Cdo 2714/2020 - 219.

5. Odvolací soud přezkoumal napadené usnesení soudu I. stupně, aniž ve věci nařizoval jednání (§ 212, § 212a odst. 6, § 214 odst. 2 písm. c/ o. s. ř.), a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.

6. Z obsahu spisu odvolací soud zjistil, že dne 26. 6. 2017 doručil žalobce soudu I. stupně žalobu na zaplacení 113 264 Kč se specifikovaným příslušenstvím coby součtu náhrady dílčích majetkových a nemajetkových újem vzniklých v souvislosti s řízením vedeným u Okresního soudu ve Znojmě pod sp. zn. 11 C 68/2014. Rozsudkem ze dne 21. 2. 2018, č. j. 20 C 102/2017 - 91, soud I. stupně žalobu zamítl. Ke svému odvolání proti tomuto rozsudku soud I. stupně usnesením ze dne 12. 4. 2018, č. j. 20 C 102/2017 - 99, vyzval žalobce k zaplacení soudního poplatku za odvolání ve výši 5 164 Kč, a po zamítnutí žádosti na osvobození od soudních poplatků, zamítnutí návrhu na zrušení posledně uvedeného usnesení a po marném uplynutí lhůty k zaplacení soudního poplatku soud I. stupně usnesením ze dne 27. 7. 2018, č. j. 20 C 120/2017 - 112, rozhodl podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích o zastavení odvolacího řízení pro nezaplacení soudního poplatku. Odvolací soud toto usnesení potvrdil usnesením ze dne 26. 9. 2018, č. j. 16 Co 311/2018 - 123, proti kterému podal žalobce dovolání, ke kterému soud I. stupně usnesením ze dne 14. 2. 2019, č. j. 20 C 102/2017 - 147, vyzval žalobce k zaplacení soudního poplatku za dovolání ve výši 4 000 Kč podle Položky 23 bodu 2 Sazebníku. K tomu žalobce požádal o osvobození od soudních poplatků, které soud I. stupně nepřiznal usnesením ze dne 4. 2. 2020, č. j. 20 C 102/2017 - 194, potvrzeným usnesením odvolacího soudu ze dne 18. 5. 2020, č. j. 16 Co 125/2020 - 206. Dne 9. 6. 2020 žalobce zaplatil soudu I. stupně soudní poplatek 4 000 Kč, spis byl poté předložen Nejvyššímu soudu, který usnesením ze dne 30. 9. 2020, č. j. 30 Cdo 2714/2020 - 219, zrušil usnesení soudu I. stupně č. j. 22 C 120/2017 - 112 a odvolacího soudu č. j. 16 Co 311/2018 - 123 a vrátil věc soudu I. stupně k dalšímu řízení, neboť ač odvolací soud v době rozhodování vycházel z tehdejší judikatury, podle které je odvolání ve věcech podle OdpŠk po 29. 9. 2017 zpoplatněno Položkou 22 Sazebníku, podle pozdější judikatury Ústavního soudu, reprezentované nálezy Ústavního soudu ze dne 23. 4. 2019, sp. zn. I. ÚS 1415/18, a ze dne 28. 5. 2019, sp. zn. IV. ÚS 3283/18, tato odvolání zpoplatněná nejsou. Dne 12. 10. 2021 odvolací soud rozsudkem č. j. 16 Co 94/2021 - 244 potvrdil rozsudek soudu I. stupně ze dne 21. 2. 2018, č. j. 20 C 102/2017 - 91, a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího a dovolacího řízení. Posledně uvedený výrok odvolací soud odůvodnil podle § 142 odst. 1 za užití § 224 odst. 1 a § 243d odst. 1 o. s. ř., když v řízení úspěšné žalované náklady odvolacího ani dovolacího řízení nevznikly, a nebyly ani splněny podmínky pro to, aby byl žalobci vrácen zaplacený soudní poplatek za dovolání, byť v dovolacím řízení byl úspěšný. I v případě zaplaceného soudního poplatku se jedná o náklady řízení žalobce, a pro rozhodnutí o nich, je dle § 142 odst. 1 o. s. ř. rozhodující úspěch v samotném řízení ve věci samé. K tomu žalobce podal nynější návrh, o kterém rozhodl soud I. stupně nyní napadeným usnesením.

Shodu s prvopisem potvrzuje B. Ch.

7. Podle čl. VI zákona č. 296/2017 Sb., na řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se použije zákon č. 549/1991 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

8. Podle § 10 odst. 1 a 2 zákona o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, soud vrátí poplatek z účtu soudu, jestliže jej zaplatil ten, kdo k tomu nebyl povinen. Bylo-li na poplatku zaplaceno více, než činila poplatková povinnost, vrátí soud přeplatek. Z účtu soudu vrátí soud obdobně i poplatek, popřípadě přeplatek na poplatku zaplaceném kolkovou známkou. Poplatek ani přeplatek na poplatku se nevrací, nepřevyšuje-li částku 50 Kč, s výjimkou uvedenou v odstavci 2 (odst. 1). Soud vrátí poplatek z účtu soudu i tomu, kdo jej zaplatil na základě nesprávné výzvy soudu nebo na základě nesprávného rozhodnutí soudu, kterým mu byla tato povinnost uložena (odst. 2).

9. Podle § 12 zákona o soudních poplatcích, vydá-li soud nesprávné rozhodnutí o uložení povinnosti zaplatit poplatek, toto rozhodnutí zruší nebo změní i bez návrhu (odst. 1). Změnu nebo zrušení povinnosti zaplatit poplatek lze pravomocně provést nejpozději do 3 let ode dne, kdy rozhodnutí o uložení povinnosti zaplatit poplatek nabylo právní moci. Ve stejné lhůtě zaniká i právo uložit povinnost zaplatit poplatek (odst. 2).

10. Podle § 137 odst. 1 o. s. ř. náklady řízení jsou zejména hotové výdaje účastníků a jejich zástupců, včetně soudního poplatku, ušlý výdělek účastníků a jejich zákonných zástupců, náklady důkazů, tlumočné, náhrada za daň z přidané hodnoty, odměna za zastupování a odměna pro mediátora podle zákona o mediaci za první setkání s mediátorem nařízené soudem podle § 100 odst. 2.

11. Předně odvolací soud uvádí, že postup podle § 12 zákona o soudních poplatcích je vyhrazen pro usnesení vydané například v případech uvedených v § 9 odst. 4 zákona o soudních poplatcích spolu s rozhodnutím, jímž se řízení končí (§ 9 odst. 6 zákona o soudních poplatcích), nikoliv k nápravě nesprávný *výzvy* k zaplacení soudního poplatku vydané podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, byť byla učiněna rozhodnutím ve formě usnesení. Nesprávnou *výzvu* k zaplacení soudního poplatku, kterou nedochází ke vzniku poplatkové povinnosti, nýbrž toliko k její individualizaci, není třeba rušit nebo měnit, a to ani k případnému návrhu poplatníka, a v takovém případě se rozhoduje pouze o vrácení soudního poplatku zaplaceného na základě takové (nesprávné) výzvy (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 5. 2020, sp. zn. 30 Cdo 870/2019; ze dne 18. 5. 2021, sp. zn. 32 Cdo 1136/2021; nebo ze dne 12. 1. 2022, sp. zn. 31 Cdo 1622/2021).

12. Ani vrácení soudního poplatku podle § 10 zákona o soudních poplatcích však není namístě.

13. Je pravdou, že soudní judikatura doznala při výkladu zák. č. 296/2017 Sb. a jím novelizovaného znění zákona o soudních poplatcích s účinností od 30. 9. 2017 vývoje v tom směru, že byť nová Položka 8a Sazebníku stanoví nový soudní poplatek za žalobu ve věcech podle OdpŠk, odvolací řízení proti rozsudku I. stupně v těchto věcech žádnému soudnímu poplatku nepodléhá, jak přiznává výše uvedené usnesení Nejvyššího soudu č. j. 30 Cdo 2714/2020 - 219.

14. Judikatura Nejvyššího i Ústavního soudu je však zajedno, že uvedené neplatí pro *dovolání* v řízeních podle OdpŠk, resp. že dovolací řízení zahájená ve věcech podle OdpŠk již podléhají obecné poplatkové povinnosti ve výši stanovené podle Položky 23 Sazebníku, jak vyplývá z § 4 odst. 1 písm. c/ zákona o soudních poplatcích (z mnoha srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 8. 2021, sp. zn. 30 Cdo 2203/2021, a usnesení Ústavního soudu ze dne 22. 10. 2019, sp. zn. IV. ÚS 2657/19, a ze dne 22. 12. 2020, sp. zn. IV. ÚS 3227/20, vč. další judikatury tam uvedené). Platí to pak i v řízeních zahájených k žalobám podaných před účinnosti zákona č. 296/2017 Sb. k 30. 9. 2017, resp. i v těchto řízeních jsou dovolání podaná po uvedeném datu zpoplatněná, třebaže sama žaloba byla podána před tímto datem a řízení o této žalobě v I. stupně soudnímu poplatku nepodléhalo (z mnoha srov. zejména usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 7. 2021, sp. zn. 30 Cdo 1623/2021, nebo ze dne 12. 2. 2020, sp. zn. 30 Cdo 3233/2019, a množství dalších usnesení Nejvyššího soudu, např. sp. zn. 30 Cdo 176/2018 nebo 30 Cdo 4025/2018). Závěr proponovaný žalobcem, že podle čl. VI/ zákona č. 296/2017 Sb. *pro*

futuro přetrvává věcné osvobození řízení podle OdpŠk vyplývající z dřívějšího znění § 11 odst. 1 písm. n/ a § 11 odst. 3 písm. e/ zákona o soudních poplatcích před novelou provedenou zákonem č. 296/2017 Sb., tedy neobstojí.

15. Soudní poplatek tedy žalobci nelze vrátit postupem podle § 10 zákona o soudních poplatcích, neboť žalobce není osobou, která k jeho zaplacení nebyla povinna nebo jej zaplatila k nesprávné výzvě soudu I. stupně. Poplatek za dovolání byl naopak vyměřen ve správné výši a věcným projednáním žalobcova dovolání byl poplatek procesně zkonzumován. Soudní poplatek se tak stal jednou z dílčích položek nákladů řízení podle § 137 odst. 1 o. s. ř., jejichž náhradu mohl soud přiznat podle § 142 a násl. o. s. ř., což však odvolací soud v rozsudku ze dne 12. 10. 2021, č. j 16 Co 94/2021 - 244, vědomě neučinil.

16. Ze všech uvedených důvodů tedy odvolací soud shledal, že napadené rozhodnutí soudu I. stupně je ve výroku věcně správné, a podle § 219 o. s. ř. jej proto potvrdil.

17. O náhradě nákladů odvolacího řízení rozhodl odvolací soud podle § 224 odst. 1 ve spojení s § 142 odst. 1 o. s. ř. Žalobce byl v odvolacím řízení zcela neúspěšné, úspěšné žalované však v něm žádné náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **lze** podat dovolání k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu I. stupně ve lhůtě dvou měsíců ode dne jeho doručení, avšak jen za splnění podmínek a z důvodů stanovených v § 237 o. s. ř. - jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně, anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

Proti tomuto usnesení v části týkající se výroku o nákladech řízení není dovolání přípustné.

Praha 7. září 2022

JUDr. Milan Chmelíček v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje B. Ch.